Find den rigtige sprutte!

Forfattere: Anne Torpegaard Festersen
Redaktør: Cathrine Terkelsen
Faglige temaer: Blæksprutter
Kompetenceområder: Undersøgelse, Modellering, Perspektivering

Introduktion:
Eleverne bevæger sig i denne aktivitet ind i blæksprutternes forskellige arter. Her skal eleverne, gennem et spil med informationskort, finde det blæksprutte billede, der passer til den korrekte information. Eleverne skal arbejde sammen i par eller små grupper, hvor de gerne skulle erfare, at der findes mange forskellige former, størrelser og farver på blæksprutter.

Aktivitet med dialogoplæg og billeder

1	Start lektionen med en lille repetition af aktivitet 1. Hvad kan eleverne huske omkring blæksprutternes kendetegn?
2	Forklar eleverne, at de nu får udleveret et opgaveark. På dette ark er en række kort med informationer om forskellige blæksprutter. Det er nu op til eleverne at få parret ét informationskort med ét billed af den omtalte blæksprutte. Eleverne skal selv finde billedet på nettet og printe det ud og derefter lave en collage, hvor de sætter information og billedet af blæksprutten sammen. Er man i det kreative hjørne, kan man også få eleverne til at tegne billedet af blæksprutten på collagen. Du finder kortene her. (Nogle kort har mere information end andre, fordi man har et større kendskab til disse arter.)
3	Del eleverne i par eller små grupper og udlever informationskort.
4	Lad eleverne klippe informationskortene ud og finde tilhørende billeder, der kan samles til en flot collage.
5	Aktiviteten afsluttes med en fælles opsamling. hvor billeder og information gennemgås. Sæt evt. to grupper sammen og lad dem sammenligne resultater. Inspiration til afsluttende refleksionsspørgsmål plus en bonusaktivitet. • Hvor mange af arterne lever i de danske farvande? Udpeg evt. på et kort hvor.

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

- Hvor mange af arterne kan spises?
- Hvad lagde I særligt mærke til? Var der noget, der overraskede jer omkring blæksprutterne?
- Torpedoformede, Sepia-lignende og ottearmede. Hvordan ser de forskellige former ud?
- Er der forskel på blæksprutternes størrelse?
- Bonusopgave: udvid evt. aktiviteten og få eleverne til at optegne blæksprutternes faktiske størrelse evt. udseende/form med kridt i skolegården. Samt evt. et Danmarks/verdenskort, hvor de forskellige arter placeres.

Forberedelser

- Organiser eleverne i små grupper eller par:
- Print informationskort (et til hver grupper).

Læringsmål

I denne aktivitet kan eleverne arbejde med følgende mål:

- *du opnår kendskab til forskellige blæksprutteærter og er i stand til at parre arterne ud fra konkrete informationer og billeder.*

Forløbet om blæksprutter kan understøtte arbejdet med følgende færdigheds- og vidensområder fra Fælles Mål:

Natur/teknologi efter 4. klassetrin:

Naturen lokalt og globalt:

- Eleven kan undersøge dyrs og planters tilpasning til naturen
- Eleven har viden om dyrs og planters levesteder og livsbetingelser

Mennesket:

- Eleven kan deltage i dissektion af dyr
- Eleven har viden om sammenlignende anatomi
- Eleven kan undersøge åndedræt og blodkredsløb

- Eleven har viden om åndedræt og blodkredsløb hos mennesker og dyr
- Eleven kan fortælle om menneskers og dyrs indre og ydre
- Eleven har viden om menneskers og dyrs indre og ydre opbygning

Natur/teknologi efter 6. klassetrin:

- Eleven kan anvende modeller med stigende abstraktionsgrad
- Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster

I et evt. tværfagligt samarbejde med madkundskab, kan der med fordel lægges vægt på følgende færdigheds- og vidensområder fra faget Madkundskab:

- Bæredygtighed og miljø
- Råvarekendskab
- Måltidskultur

Uddybende

Den største, den mindste og den farligste.

Man regner med, at der findes op mod 800 forskellige, nulevende og kendte arter af blæksprutter.

Den største blæksprutte er den tiarmede kolosblæksprutte, den lever omkring Antarktis. Man ved desværre ikke så meget om den, da det formodes, at den færdes på havdybder på omkring 1 km.

Kolosblæksprutten kan blive op til 15 meter lang, det er ca. længden på en bybus. Kappen, som er blæksprutten krop, kan blive 2-3 meter lang og den kan veje op til 900 kg.

De mindste blæksprutter er octopus wolfi. De er blot 1,5 cm lange og vejer mindre end et gram.

Verdens giftigste blæksprutte, er den lille blåringede octopus, som er på størrelse med en golfbold. Den findes i vandene omkring Australien og en del af Stillehavet. Dens bid udløser en nervegift, som lammer nervesystemet og er dødelig for mennesker, selv i meget små mængder.

Kopiark

Kopiark:

Kort til memory.pdf

Navn:
Blåringet Blæksprutte

Længde:
Længde 10-20 cm.

Farven er gul med blå ringe.

Form: ottearmede

Levevis:
Australien og Stillehavet.

Vanddybde: 0-40 meter

Navn:
Sepia officianalis

Vægt/længde:
Længde op til 60 cm.
Vægt op til 5 kg.

Farven Varierer i forskellige brunlige, rosa og gule farver i et stribet mønstre.

Form: Sepia- lignednde

Levevis:
Nordlige Nordsø og Kattegat

Navn:
Loligosblæksprutte

Længde:
Længde op til 60 cm.

Farven er gul med blå ringe.

Form: Torpedoformet

Levevis:
Nordsøen. Skagerak, Kattegat, sjælden i Østersøen

Navn:
Eledone Cirhosa

Længde:
Længde op til 50 cm

Farven Er gulbrun med røde pletter på oversiden

Form: Ottearmede

Levevis:
Nordsø, Skagerrak og nordlige Bælthav.

Vanddybde: 0-40 meter

Navn:
Octopus wolfi

Vægt/længde:
Længde ca. 1,5 cm og vejer midre end et gram

Form: Ottearmede

Levevis:
Vestlige stillehav

Vanddybde: Lavt vand

Navn: Kæmpe blæksprutten

Vægt/længde:
Formodes at kunne blive op til 18 meter.
Op til 900 kg.

Farven: Purperrød

Form: Tiarmede Torpedoformede

Levevis: Formondeligt overalt

Vanddybde: 200 m til 1 km

Navn:
Octopus vulgaris middel-havsblæksprutten

Længde:
Længde op til 130 cm.

Farven Gråbrun/rødlilla

Form: Ottearmede

Levevis: Sydlige Nordsøen.

Vanddybde: Lever på havbunden